

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз П 1/2025
27.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Татјане Вуковић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у привредно-казненом поступку против окривљеног правног лица Јавног предузећа „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица, и окривљених одговорних лица АА и ББ, због привредних престапа из члана 111. став 1. тачка 3) и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз 1655/24 од 24.12.2024. године, поднетом против правноснажне пресуде Привредног апелационог суда Пкж 211/24 од 23.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 27.03.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва Ктз 1655/24 од 24.12.2024. године па се ПРЕИНАЧАВАЈУ правноснажне пресуде Привредног суда у Новом Саду Пк 483/21 од 26.04.2024. године и Привредног апелационог суда Пкж 211/24 од 23.07.2024. године, тако што Врховни суд, на основу члана 422. тачка 3) ЗКП у вези члана 56. Закона о привредним преступима, према окривљеном правном лицу Јавном предузећу „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица, и окривљеним одговорним лицима АА и ББ, са подацима као у списима предмета,

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

Да су:

1. Окривљено правно лице Јавно предузеће „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица, окривљени АА, в.д. директора, као одговорно лице за законитост пословања у правном лицу и окривљени ББ, руководилац РЈ Сремска Каменица, као одговорно лице, пропуштањем дужног надзора, супротно члану 9. став 1. тачка 3) Закона о шумама, вршили сечу која није у складу са плановима газдовања шума, а на тај начин што су у периоду новембар-децембар 2018. године извршили чисту сечу у Газдинској јединици „Полој“ у одељењу 19, одсек „б“ и „ф“ и започели чисту сечу у одсеку „19/д“, а које нису планиране Годишњим планом за 2018. годину, него за 2019. годину,

- чиме би окривљено правно лице извршило привредни преступ из члана 111. став 1. тачка 3) Закона о шумама, а окривљена одговорна лица привредни преступ из члана 111. став 2. у вези става 1. тачка 3) Закона о шумама;

2. Окривљено правно лице Јавно предузеће „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица, окривљени АА, в.д. директора, као одговорно лице за законитост пословања у правном лицу и окривљени ББ, руководилац РЈ Сремска Каменица, као одговорно лице, пропуштањем дужног надзора, супротно члану 57. Закона о шумама, вршили сечу шуме, а да претходно нису извршили одабир, обележавање дозначним жигом и евидентирање стабла за сечу, на тај начин што су у периоду новембар-децембар 2018. године, приликом вршења чисте сече у Газдинској јединици „Полој“ у одељењу 19, одсек *б, ф* и *д*, повредили границе одељења 19 одсек *и, ј, л, е*, 1 одељења 20 одсек *б* и одељења 18 одсек *д* и *б*, те извршили чисту сечу стабла за која није било извршено обележавање дозначним жигом и евидентирање стабла за сечу,

- чиме би окривљено правно лице извршило привредни преступ из члана 111. став 1. тачка 26) Закона о шумама, а окривљена одговорна лица привредни преступ из члана 111. став 2. у вези става 1. тачка 26) Закона о шумама.

Трошкови поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду Пк 483/21 од 26.04.2024. године, под тачком један изреке, окривљено правно лице Јавно предузеће „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица, оглашено је одговорним због привредног преступа из члана 111. став 1. тачка 3) Закона о шумама, за које је утврђена новчана казна у износу од 300.000,00 динара, а окривљена одговорна лица АА и ББ оглашена су одговорним због привредног преступа из члана 111. став 2. у вези става 1. тачка 3) Закона о шумама, за које је окривљеном одговорном лицу АА утврђена новчана казна у износу од 20.000,00 динара, а окривљеном одговорном лицу ББ новчана казна у износу од 10.000,00 динара, док је под тачком другом изреке, окривљено правно лице Јавно предузеће „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица оглашено одговорним због привредног преступа из члана 111. став 1. тачка 26) Закона о шумама за које је утврђена новчана казна у износу од 1.000.000,00 динара, а окривљена одговорна лица АА и ББ оглашена су одговорним због привредног преступа из члана 111. став 2. у вези става 1. тачка 26) Закона о шумама за које је окривљеном одговорном лицу АА утврђена новчана казна у износу од 40.000,00 динара, а окривљеном одговорном лицу ББ новчана казна у износу од 30.000,00 динара, па је окривљеном правном лицу Јавном предузећу „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица изречена јединствена новчана казна у износу од 1.300.000,00 динара, а окривљеном одговорном лицу АА изречена јединствена новчана казна у износу од 60.000,00 динара, а окривљеном ББ јединствена новчана казна у износу од 30.000,00 динара, које су дужни да уплате у року од 15 дана од правноснажности пресуде под претњом принудне наплате за окривљено правно лице, односно замене новчане казне у казну затвора за окривљена одговорна лица. Окривљено правно лице обавезано је да плати трошкове судског паушала у износу 50.000,00 динара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пкж 211/24 од 23.07.2024. године, у ставу првом, усвојена је жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Новом

Саду и преиначена пресуда Привредног суда у Новом Саду Пк 483/21 од 26.04.2024. године, само у делу одлуке о казни, тако што је Привредни апелациони суд, на основу одредбе члана 20, 21, 23. и 116. Закона о привредним преступима у вези члана 441. Законика о кривичном поступку, за привредни преступ под тачком један изреке првостепене пресуде окривљеном правном лицу Јавном предузећу „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица утврдио новчану казну у износу од 1.000.000,00 динара, док је за привредни преступ под тачком један и два изреке првостепене пресуде окривљеним одговорним лицима АА и ББ утврдио новчане казне у износима од по 100.000,00 динара, па је окривљено правно лице Јавном предузећу „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица осудио на јединствену новчану казну у износу од 2.000.000,00 динара, а окривљена одговорна лица АА и ББ на јединствене новчане казне у износима од по 200.000,00 динара, које су дужни да плате у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под пртењом принудног извршења за окривљено правно лице, односно претњом замене новчане казне казном затвора за окривљена одговорна лица, тако што се за сваких 1.000,00 динара новчане казне одређује један дан казне затвора. Истом пресудом, у ставу другом, одбијене су као неосноване жалба браниоца окривљеног одговорног лица АА, адвоката Мирјане Лончаревић Каурин и жалба браниоца окривљеног одговорног лица ББ, адвоката Жељка Ракића, а пресуда Привредног суда у Новом Саду Пк 483/21 од 26.04.2024. године, у непреиначеном делу потврђена.

Против правноснажне пресуде Привредног апелационог суда јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва поднео је захтев за заштиту законитости Ктз 1655/24 од 24.12.2024. године, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) и 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијану пресуду и предмет врати на поновно одлучивање другостепеном суду.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва браниоцима окривљеног правног лица и окривљених одговорних лица, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажну пресуду против које је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва је основан.

Одредбом члана 56. Закона о привредним преступима („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77 ... 3/90, „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92 ... 64/01 и „Службени гласник РС“, број 101/05) прописано је да ће се, ако одредбама овог закона није другачије одређено, у поступку за привредне преступе сходно примењивати одредбе Закона о кривичном поступку, између осталог, и по захтеву за заштиту законитости (члан 419. до 424).

Захтевом за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва указује се на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) и 11) и став 2. тачка 2) прописане сада важећим Закоником о кривичном поступку, које су такође биле прописане Закоником о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ“,

бр.70/01, 68/02 и „Сл. гласник РС“, бр.58/04...20/09 и др. 72/09 – у даљем тексту раније важећи ЗКП), на чију примену одредба члана 56. Закона о привредним преступима упућује, а које су имале другачију нумерацију као битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 9) и 11).

Основано се захтевом за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва указује да је побијана пресуда другостепеног суда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка 438. став 1. тачка 10) ЗКП обзиром да је другостепени суд, преиначењем првостепене пресуде у делу одлуке о казни и осудом окривљеног правног лица на јединствену новчану казну у износу од 2.000.000,00 динара, која је виша од јединствене новчане казне на коју је окривљено правно лице осуђено првостепеном пресудом, против које је изјављена само жалба у његову корист, повредио одредбу члана 453. ЗКП (члан 382. раније важећег ЗКП).

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП постоји уколико је пресудом повређена одредба члана 453. ЗКП, којом је прописано да уколико је изјављена жалба само у корист оптуженог, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Окривљено правно лице је првостепеном пресудом Привредног суда у Новом Саду Пк 483/21 од 26.04.2024. године, оглашено одговорним због привредног преступа из члана 111. став 1. тачка 3) Закона о шумама, за које му је претходно утврђена новчана казна у износу од 300.000,00 динара, и због привредног преступа из члана 111. став 1. тачка 26) Закона о шумама, за му које је утврђена новчана казна у износу од 1.000.000,00 динара, те је осуђено на јединствену новчану казну у износу од 1.300.000,00 динара.

Имајући у виду да је против наведене пресуде жалбу изјавио бранилац окривљеног правног лица, а јавни тужилац само у односу на окривљена одговорна лица због одлуке о казни, то другостепени суд, по оцени овог суда, није био овлашћен да поступајући по жалби која је изјављена само у корист окривљеног правног лица, измени одлуку о казни на његову штету и осуди га на јединствену новчану казну затвора у износу од 2.000.000,00 динара.

Поступајући на тај начин, другостепени суд је својом пресудом Пкж 211/24 од 23.07.2024. године повредио начело забране преиначења на штету окривљеног прописано одредбом члана 453. ЗКП и тиме учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, с обзиром на то да се пресуда другостепеног суда не сме изменити на штету окривљеног у погледу кривичне санкције, уколико је жалба изјављена само у корист окривљеног, а што је у конкретном случају и учињено у односу на окривљено правно лице, на шта се основано указује у захтеву.

Захтевом за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва основано се указује и да је побијана пресуда другостепеног суда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка 438. став 1. тачка 11) ЗКП јер је изрека пресуде другостепеног суда неразумљива.

Наиме, преиначујући првостепену пресуду у делу одлуке о казни, другостепени суд је у изреци своје пресуде окривљеном правном лицу претходно утврдио новчану

казну само за привредни преступ из члана 111. став 1. тачка 3) Закона о шумама, описан у тачки 1. изреке првостепене пресуде, а затим га осудио на јединствену новчану казну у износу од 2.000.000,00 динара, иако му у изреци није утврдио новчану казну за привредни преступ из члана 111. став 1. тачка 26) Закона о шумама, описан у тачки 2. изреке првостепене пресуде, што изреку пресуде другостепеног суда чини неразумљивом.

По оцени овог суда, основано се захтевом за заштиту законитости указује и да је побијана пресуда другостепеног суда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка 438. став 2. тачка 2) ЗКП обзиром да другостепени суд није оценио жалбене наводе бранилаца окривљених.

Одредбом члана 460. став 1. ЗКП прописано је да другостепени суд у образложењу пресуде треба да оцени жалбене наводе и да изнесе разлоге које је испитивао у складу са чланом 451. став 2. и 3. ЗКП (чл. 392. раније важег ЗКП).

Из цитиране законске одредбе прозилази да је другостепени суд обавезан да оцени жалбене наводе и да изнесе разлоге које је испитивао по службеној дужности у делу одлуке о кривичној санкцији. Обавеза суда да образложи своју одлуку, навођењем суштинских разлога у односу на жалбене наводе и аргумената због којих је донео одређену одлуку, један је од елемената права на правично суђење, што произлази и из праксе Европског суда за људска права.

У конкретном случају, образложење другостепене пресуде не садржи оцену жалбених навода, имајући у виду да другостепени суд суштински није навео разлоге у односу на бројне жалбене наводе бранилаца окривљених којима се оспорава правилност и законитост првостепене пресуде нити је навео разлоге због којих је одлучио да жалбе бранилаца окривљених одбије као неосноване и потврди првостепену пресуду. Уместо да у својој пресуди наведе конкретне разлоге због којих налази да су жалбени наводи неосновани, другостепени суд само уопштено наводи да су током првостепеног поступка утврђене све одлучне чињенице, да су исте правилно интерпретиране у изреци пресуде и да нема никаквих нејасноћа или контрадикторности, као и да се жалбама бранилаца не може довести у питање правилност утврђеног чињеничног стања, примена материјалног права и оцена првостепеног суда о постојању привредних преступа и одговорности окривљених. Из таквог образложења другостепене пресуде, не може се закључити на који начин је суд оценио одлучна питања која су постављена у изјављеним жалбама и на основу којих аргумената је донео одређене закључке, с обзиром да се образложење своди на паушално потврђивање пресуде првостепеног суда, без иједног навода којим се суштински оцењују жалбени наводи, чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП у вези члана 460. став 1. ЗКП.

Због учињених битних повреда одредаба кривичног поступка, захтев за заштиту законитости би требало усвојити као основан и предмет вратити другостепеном суду на поновно одлучивање. Међутим, у конкретном случају, наступила је наступила апсолутна застарелост вођења привредно-казненог поступка.

Према одредби члана 37. став 1. Закона о привредним преступима, застарелост гоњења за привредне преступе настаје кад протекну три године од дана извршења привредног преступа, док је ставом 2. истог члана, прописано да изузетно од одредбе

става 1. овог члана, за привредне преступе у области спољнотрговинског, девизног и царинског пословања, застарелост гоњења настаје кад протекне пет година од дана извршења привредног преступа.

Одредбом члана 40. Закона о привредним преступима одређено је да се за ток и прекид застаревања гоњења, застаревања извршења казне или заштитних мера за привредне преступе, као и за апсолутну застарелост, сходно примењују одредбе члана 96. и 99. Кривичног закона СФРЈ, о застаревању кривичног гоњења, застаревању извршења казни и мера безбедности.

Одредбом сада важећег члана 104. став 6. КЗ, која је по садржини идентична одредби члана 96. став 6. КЗ СФРЈ, на коју упућује одредба члана 40. Закона о привредним преступима, застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају кад протекне два пута онолико времена колико се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Привредни преступи, описани у тачки 1. и 2. изреке првостепене пресуде, за које су окривљени правносажно оглашени одговорним, извршени су у временском периоду одређеном као „новембар-децембар 2018. године, па је, сходно цитираним законским одредбама, у конкретном случају, истеком 31.12.2024. године наступила апсолутна застарелост гоњења окривљеног правног лица Јавног предузећа „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица и окривљених одговорних лица АА и ББ.

Наступањем апсолутне застарелости вођења привредно-казненог поступка искључена је свака даља процесна радња у правцу гоњења окривљених за предметни привредни преступ, па је укидање другостепене правноснажне пресуде беспредметно, из ког разлога је Врховни суд, преиначио правноснажне пресуде Привредног суда у Новом Саду Пк 483/21 од 26.04.2024. године и Привредног апелационог суда Пкж 211/24 од 23.07.2024. године, тако што је на основу члана 422. тачка 3) ЗКП у вези члана 56. Закона о привредним преступима, према окривљенима одбио оптужбу да је окривљено правно лице Јавно предузеће „Национални парк Фрушка Гора“ Сремска Каменица, извршило привредни преступ из члана 111. став 1. тачка 3) Закона о шумама и привредни преступ из члана 111. став 1. тачка 26) Закона о шумама, а окривљена одговорна лица АА и ББ по један привредни преступ из члана 111. став 2. у вези става 1 тачка 3) Закона о шумама и привредни преступ из члана 111. став 2. у вези става 1. тачка 26) Закона о шумама.

Како је према окривљенима одбијена оптужба, то је Врховни суд одлучио да трошкови привредно-казненог поступка падају на терет буџетских средстава суда на основу члана 265. став 1. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић